

Temat: Obóz koncentracyjny - fabryka śmierci wg opowiadania T.Borowskiego „U nas w Auschwitzu” (2 godz.)

1. Plan wydarzeń.
2. Definicja obozu koncentracyjnego – cytaty.
3. Obozowe „instytucje” imitacją normalności.
4. Człowiek zlagrowany.
5. Forma opowiadania o piekle na ziemi w „U nas w Auschwitzu”.

Ad.1

U nas w Auschwitzu - plan wydarzeń

1. Tadek uczestniczy w kursie sanitarnym, przygotowując się do pracy flegera.
2. Historia o więźniu, który nie chciał być pochowany w zbiorowej mogile.
3. Opis życia w Oświęcimiu.
4. Zmiana warunków życia – Tadeusz i jego towarzysze chodzili ubrani po cywilnemu, nie brali udziału w apelach itd.
5. Wyznanie swoich uczuć do adresatki listów.
6. Opóźnianie się kursów.
7. Opis koncertów, walki bokserskiej oraz puffu.
8. Wspomnienia ulicy Skaryszewskiej i życia przed obozem.
9. Przemyślenia nad tym, jak to jest, że ludzie są mordowani, ale nie stawiają oporu.
10. Obóz – mistyfikacja. Ludzie ogłupiani są namiastkami normalnego życia (koncerty i inne wydarzenia), podczas gdy nic nie jest tam normalne.
11. Przybliżenie sylwetki Witka i wydarzeń mających miejsce w więzieniach.
12. Streszczenie rozmowy z towarzyszami:
  - a. relacja z transportu do Oświęcimia,
  - b. opowieść o Żydzie, który posłał ojca do gazu,
  - c. historia Kurta o szubienicach powieszonych obok choinki.
13. Gorzka refleksja nad losem osadzonych w obozie.
14. Opisanie spotkania z elektrykiem – znajomym Kurta – mężczyzną dostarczającym listy ukochanej Tadzki.
15. Opisanie ślubu Hiszpana i Francuzki.
16. Wielka radość z listów otrzymanych z domu.
17. Przedstawienie okoliczności swojego aresztowania i wyrażenie absolutnej miłości do odbiorczyni listów.
18. Powrót do starego obozu.
19. Znalezienie nowego doręczyciela korespondencji.
20. Kontrola przeciw wszom.
21. Powrót Sonderkommando.
22. Handel i spotkanie z Abramkiem. Wstrząsające słowa mężczyzny.

Ad.2

„U NAS W AUSCHWITZU" - OBRAZ OBOZU

OBRAZ OBOZU. OTOCZENIE :

- obraz Birkenau

„są tylko drewniane końskie baraki, nie ma chodników, a zamiast łaźni z gorącą wodą - cztery krematoria”

- obraz Oświęcimia

„Weź Pawiak, tę okropną budę, dodaj Serbię (oddział kobiecej Pawiaka), pomnóż przez dwadzieścia osiem i ustaw wszystko tak blisko koło siebie, aby między Pawiakami było trochę miejsca, wszystko otocz podwójnym drutem na około, a z trzech stron betonowym murem, błoto wybrukuj, wychoduj anemiczne drzewka - a między tym wszystkim posadź kilkanaście tysięcy ludzi, którzy byli po kilka lat w obozie”

- budzące grozę widoki na obóz

„Gdyby opadły ściany baraków, tysiące ludzi zabitych, stłamszonych na pryczach zawisłoby w powietrzu. Byłby to widok wstrętniejszy niż średniowieczne obrazy sadów ostatecznych. Najbardziej wstrząsa człowiekiem widok drugiego człowieka śpiącego na swoim kawałku buksy, miejsca, które musi zajmować, bo ma ciało.”

- opis izby pielęgniarskiej

„Z flegerni, która ma bardzo białe, takie trochę niemiejskie ściany, betonową więzienną podłogę i dużo, dużo trzypiętrowych prycz”

- niczego nie da się ukryć

„Na jednym ze skrzyżowań stoi drogowskaz z płaskorzeźbą, a płaskorzeźba przedstawia takich dwóch, co siedzą na ławce i szepczą sobie na ucho, a trzeci pochyla się ku nim, nadstawia swoje i nadstuchuje. Ku przestrodze: każda twoja rozmowa jest podsłuchana, skomentowana, doniesiona, gdzie należy.”

- obraz ludzi wysyłanych na śmierć

„A tu patrz: najpierw jedna wiejska stodoła pomalowana na biało i - duszą w niej ludzi. Potem cztery większe budynki - dwadzieścia tysięcy jak nic. Bez czarów, bez trucizm, bez hipnozy. Zwykle ciężarowe samochody podwożą ludzi, wracają jak na tasmie i znów podwożą.”

- wykorzystywanie ludzi

„Ciało wykorzystali jak się da: wytatuowali na nim numer, żeby zaoszczędzić obroży, dali tyle snu w nocy, żeby człowiek mógł pracować i tyle czasu w dzień, aby zjadł. I jedzenia tyle, żeby bezproduktywnie nie zdechł.”

- opis puffu

„Puff są to okna, nawet w zimie na wpół uchylone. W oknach - po apelu wychylają się główki kobiece, a spod niebieskich, różowych, seledynowych szlafroczków wynurzają się śnieżne jak piana morska ramiona. Naoko puffu stoi tłum prominencji lagrowej. Romeowie stoją w oknach przeciwległych bloków, krzyczą, sygnalizują rękoma, wabią.”

Ad.3

Wypisz do zeszytu instytucje utworzone w obozie naśladowujące życie poza lagrem.

NP:

- szpital obozowy
- biblioteka
- .....

Ad.4

Opowiadania Tadeusza Borowskiego przedstawiające życie w obozie Auschwitz-Birkenau stanowią wstrząsającą relację z miejsca, w którym panuje „dziwne opętanie człowieka przez człowieka”. Słowa te – pochodzące z opowiadania pt.: „U nas w Auschwitzu” – stanowią doskonałą metaforę losu ludzi trafiających do nazistowskich łagrów, którzy niezwykle szybko znajdowali się pod wpływem nieludzkiej, okrutnej siły.

Coś tajemniczego kryło się w murach obozu. Stanowiły one nie tylko fizyczną granicę, której przekroczenie kończyło się najczęściej śmiercią osadzonego, ale również barierę skutecznie niwelującą jakiegokolwiek wpływu świata zewnętrznego. W przestrzeni rozciągającej się za murami nie było miejsca dla wartości znanych ludziom z życia toczonego przed znalezieniem się w Auschwitz. Prędko porzucali oni swoje przekonania i ideały, koncentrując wszystkie siły na jednym wyłącznie celu – przetrwaniu.

By przeżyć, człowiek noszący pasiak musiał doskonale przystosować się do zasad panujących w obozie. Pierwszą z nich było zupełne podporządkowanie się swoim oprawcom. Tylko karne i bezdyskusyjne wypełnianie ich rozkazów mogło ocalić życie więźnia. Jeśli osadzony okazywał się naprawdę pokorny, karny i uległy, mógł liczyć na awans.

Znaczące zmiany zachodziły także w relacjach międzyludzkich. Każdy akt litości był zarazem oznaką słabości. Osadzony musiał być bezwzględny – walczyć o swoje jak drapieżnik i bezwzględnie wymierzać sprawiedliwość, kiedy doznał krzywdy. Prawo silniejszego było w obozie najważniejsze. Najbardziej znaczący byli, rzecz jasna, esesmani oraz funkcjonjani, lecz w świecie więźniów wielkie znaczenie miały **spryt oraz siła fizyczna**. Sprawność nie tylko gwarantowała przeżycie (kryterium przydatności do pracy), ale pozwalała także pomścić doznane krzywdy, odebrać słabszemu jedzenie itp.

Człowiek zlagrowany był wytworem nazistowskich obozów koncentracyjnych – **miejsc degradujących wszelkie wartości, z człowieczeństwem na czele**. W opowiadaniach Borowskiego wiele znajdziemy przykładów ludzi zlagrowanych, starających się po prostu, wyłącznie przeżyć. Z drugiej strony, autor ukazuje także postaci próbujące zachować godność, ocalić resztki wartości (np. ruda blokowa i Mirka z opowiadania „Ludzie, którzy szli”). Mimo wszystko, ludzkie odruchy musiały być skrzętnie maskowane, ponieważ każdy akt słabości mógł wzbudzić czujność Niemców. W obozach koncentracyjnych same podejrzenia wystarczyły, by zginać.

Ad.5

„U nas w Auschwitzu” jest **opowiadaniem o charakterze epistolarnym**. Wypowiedzi narratora przybierają formę listów skierowanych do jego ukochanej.

Z tego względu jednym z istotnych motywów pojawiających się w utworze jest **miłość**. Nawet w nieludzkich warunkach panujących w obozie koncentracyjnym uczucie bohaterów jest pielęgnowane. Tadeuszowi udaje się znaleźć osoby wyrozumiałe i gotowe dostarczać jego listy ukochanej – także osadzonej w łagrze. Dzięki temu ma szansę dzielić się z nią swoimi przemyśleniami, opisywać przeżyte wydarzenia i podnosić ją na duchu.

Szczególnie wymowny jest fragment, w którym narrator opisuje moment swojego aresztowania i **zapewnia swoją wybrankę, że nigdy nie żałował swojego uczucia**. Na drugi plan schodzi fizyczny wymiar miłości (bohaterowie nie mogą się spotykać) – **narzeczona staje się dla Tadka symbolem dawnych, lepszych czasów oraz gwarantem wspólnej i wspaniałej przyszłości**.